

Hjem > Mælkeafgiftsfonden > 2011 > Bæredygtig og miljørigtig fodring > **Stabil fodring er vejen til høj fodereffektivitet**

Stabil fodring er vejen til høj fodereffektivitet

De godt 200 jerseykøer hos Palle Bjerggaard Hansen på Østfyn har altid en fodereffektivitet på 88 - eller endnu højere.

"Stabilitet og helt ens fodring fra dag til dag er meget vigtig for køerne, og en konstant blanding og sammensætning af fuldfoderet er derfor helt afgørende," siger Palle Bjerggaard som en del af hans forklaring på en konstant høj fodereffektivitet i den fynske besætning.

Ensartetheden i fodringen starter helt ude i ensilagesiloen, hvor årets slæt af græsensilage er lagt ovenpå hinanden i samme silo for at undgå skift gennem året. På den måde undgår han foderskift ved skift mellem slæt.

Palle Bjerggaard vurderer, at den høje fodereffektivitet sikkert er summen af mange forhold på ejendommen, hvor arbejdet i stalden og pasningen af køerne er prioriteret meget højt. Og samtidig er der et stærkt kofagligt miljø og stor interesse for køer blandt ejer og ansatte.

Styr på blandeprocessen

I førerhuset på traktoren foran fuldfoderblanderen ligger en vejledning, som viser antal omdrejninger og blandetid efter hver enkelt komponent er fyldt i mixeren. Har man ansvaret for at blande foder, følger man både recepten og blandevejledningen helt konsekvent. Og det sikrer, at fuldfoderblandingen er helt ens fra dag til dag.

"Tidligere var det kun mig selv, der blandede foder, og jeg havde faktisk svært ved at overlade det til andre. Men nu, hvor vi har helt styr på processerne, er det også en opgave, mine elever får lov til," fortæller Palle Bjerggaard.

På gården er det i dag ikke muligt at opsamle blandedata for at følge op på blandeproces og mængden af foderkomponenter. Men et system, som kan opsamle og behandle data fra fuldfoderblanderen, er på ønskelisten.

Køer spottes under malkningen

Palle Bjerggaard mener også, at velfungerende og sunde køer bidrager til den høje fodereffektivitet.

"Vores tærskel for, hvornår vi griber ind ved problemer, er meget lav, og vi gør meget ud af at vurdere køerne, når de er til malkning. Bemærker vi en ko med tynd gødning eller tykke haser eller en, som pludselig har nedsat ydelse, bliver hun separeret fra og taget hånd om," fortæller han.

"Hvis køerne æder for lidt struktur, kan jeg se det med det samme på gødningen og haserne. Og mængden og længden af strukturen (lucerne/halm) i fuldfoderet er en vigtig 'knap' til at styre sundhed og ydelse," forklarer han.

Besætningen bruger også mælkenes fedtprocent i tanken til at overvåge, om fodringen kører, som den skal. Kommer fedtprocenten under 6,0 om vinteren eller under 5,7 om sommeren, bliver fodringen og eventuelt sortering på foderbordet tjekket - og der bliver justeret til.

Komfort

Også køernes generelle komfort er et tema, som har betydning for fodereffektiviteten.

"Var mit staldsystem egnet, ville jeg gerne have sand i sengene, men det er ikke realistisk i det nuværende system og gyllekanaler," vurderer Palle Bjerggaard.

I dag ligger køerne derfor på madrasser strøet med snittet halm. Men vurderingen er, at komforten ville være endnu bedre i senge med sand.

Ved foderbordet er der ædepladser nok og god plads. Så der er kun få konflikter mellem køerne og kun trængsel lige efter fodringen om morgenen.

Og så prioriterer Palle Bjerggaard at malke køerne i grupper, så de højest får en times ventetid ved malkning. Det betyder, at de hurtigt er tilbage i sengeafsnittet igen med fuld adgang til foderbordet.

Huld styres i senlaktationen

Store udsving i huld kan også koste fodereffektivitet. Og derfor er der fokus på huld hos Palle Bjerggaards jerseykøer. Besætningen laver huldstyring i senlaktationen ved at trappe kraftfoderet ned i forhold til afstanden fra kælvning. Det sker ved konsekvent at sænke kraftfoderet fra automaterne til to kilo pr. dag, når køerne er 200 dage inde i laktationen. Resten af foderet må de så hente på foderbordet, og systemet forebygger, at køerne tager for meget på i den sidste del af laktationen.

I besætningen viser dyrlægens huldvurderinger et meget ensartet huld på 3,25-3,75 ved goldning.

På Kvæggkongressen i Herning sidst i februar 2012 kommer Palle Bjerggaard og deler flere erfaringer om jagten på konstant høj fodereffektivitet.

Læs også [Høj fodereffektivitet er en win-win situation](#)

[Artiklen har været bragt i Kvæg Nyt nr. 22 - 2011](#)

Kvægafgiftsfonden

Mælkeafgiftsfonden

Palle Bjerggaard vurderer, at den høje fodereffektivitet er summen af mange forhold på ejendommen, hvor arbejdet i stalden og pasningen af køerne er prioriteret meget højt. Foto: Finn Strudsholm.